

АНОТАЦІЇ ДО СТАТЕЙ / ABSTRACTS TO ARTICLES

УДК 338.22.021.4

JEL D 4

Эффективная стратегия маркетинга как ключевой фактор повышения конкурентоспособности предприятий промышленного комплекса / Могилевская О.Ю., Могилевский Ю.В. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 5

В статье рассматриваются стратегические аспекты ведения современного бизнеса. Определены особенности формирования маркетинговой стратегии предприятий промышленного комплекса. Обоснована необходимость разработки модели маркетингового управления конкурентоспособностью промышленного предприятия как одно из условий получения конкурентных преимуществ. Предложенная система маркетингового управления предприятий промышленного комплекса базируется на научных принципах: системность, экономичность, ключевые компетенции персонала.

В процессе исследования для достижения поставленной цели используются такие методы, как системный, ситуационный подходы для определения сущности маркетингового управления предприятиями; абстрактно-логичный – для оценки уровня конкурентоспособности товара; стратегический анализ – для выявления направлений деятельности предприятия на промышленных рынках.

Проведенные исследования позволили выявить некоторые черты в деятельности промышленных предприятий, необходимые для реализации маркетинговой стратегии, направленной на формирование конкурентных преимуществ. Определены ресурсы, необходимые для создания потребительской ценности, выявлены ключевые аспекты оценки эффективности маркетинговой системы промышленного предприятия.

Для выяснения сути маркетингового управления на основе изучения литературных источников раскрыты теоретические подходы к пониманию маркетинга в системе управления. Установлено, что определение маркетинга трансформировалось от понимания его как рыночной деятельности до управленческой функции и в дальнейшем – как одной из систем управления на уровне предприятия и экономики в целом.

Под воздействием кардинальных изменений рыночной среды, когда внешние факторы и составляющие, в первую очередь запросы потребителей, приобретают в системе управления предприятием приоритетное значение и формируют внутреннее построение, революционные изменения в маркетинге обуславливают его превращение из классической управленческой функции в философию, технологию и инструмент управления. Происходят новые качественные изменения системы управления предприятием за счет использования маркетинговых принципов и инструментов. В свою очередь, использование менеджерами научных методов, систем анализа значительно расширяет понятие маркетинга.

Необходимость ориентации деятельности промышленных предприятий на реальное удовлетворение потребностей потребителей обуславливает формирование миссии, целей, стратегии на основе маркетинга. Таким образом, прослеживается процесс взаимосогласованного развития управления и маркетинга. Маркетинг должен занять одно из ведущих мест в управленческой иерархии, чтобы ориентация на потребителя, его прибыльность стали основой деятельности всех без исключения подразделений предприятия.

Методологической основой определения маркетингового управления является системный подход, в соответствии с которым маркетинговое управление предприятием рассматривается как сложная, открытая иерархическая система, которая содержит ряд подсистем. При этом исходным положением является то, что маркетинговое управление в современных условиях развития экономики является не только подсистемой общей системы управления предприятием, а его фундаментом, который формирует направления развития, философию, политику, идеологию и культуру бизнеса, его конкурентоспособность и долговечность.

Ключевые слова: маркетинговая стратегия, система маркетингового управления, конкурентоспособность, стратегическое управление, ключевые компетенции.

UDS 338.22.021.4

JEL D 4

Effective marketing strategy as key factor of increase the competitiveness of enterprises industrial complex / Olga Mohylevska, Iurii Mogylevsky // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 5

The article deals with the strategic aspects of conduct of modern business. The features of forming the marketing strategy of enterprises industrial complex are certain. The necessity of development the case marketing management by the competitiveness of industrial enterprise, as one of terms of receipt competitive edges, is reasonable. The offered system marketing management by enterprises of industrial complex is based on scientific principles: system, economy, core competencies of personnel.

In the process of research for the achievement the aim such methods are used, as: system, situational approaches for determination of essence of marketing management by enterprises; abstractly - logical – for the estimation of level competitiveness of commodity; strategic analysis – for the exposures of directions of enterprise activity on industrial markets.

Undertaken studies allowed to educe some lines in activity of industrial enterprises, necessary for realization the marketing strategy that forming competitive edges. Resources necessary for creation of consumer value are certain, the key aspects estimation of efficiency the marketing system industrial enterprise are educed.

For finding out of essence of marketing management on the basis of study of literary sources the theoretical going is exposed for understanding the marketing in management system. It was fixed that determination of marketing was transformed from understanding of it as market activity to the administrative function and in a future as one of management system at the level of an enterprise and economy on the whole.

Under influence of cardinal changes of market environment, when external factors and constituents, first of all, queries of consumers, acquire in management system an enterprise priority value and form an internal construction, revolutionary changes in marketing stipulate it transformation from a classic administrative function in philosophy, technology and management instrument. There are new quality changes of management system by an enterprise due to the use of marketing principles and instruments. In turn, a marketing concept considerably extends, when managers use scientific methods, systems of analysis.

The necessity of orientation of activity of industrial enterprises on the real satisfaction of necessities of consumers stipulates forming of mission, aims, strategy on the basis of marketing. Thus, the process of mutual concerted development of management and marketing is traced. Marketing have to occupy one of leading places in an administrative hierarchy, that orientation on a consumer, his profitability became basis of activity without exception subdivisions of enterprise.

Methodological basis of determination of marketing management is approach of the systems, in accordance with that a marketing management is examined an enterprise as a difficult, open hierarchical system that contains the row of subsystems. Thus initial position is that a marketing management in the modern terms of development of economy is not only the subsystem of general management system by an enterprise, but also its foundation, that forms directions of development, philosophy, policy, ideology and business culture, its competitiveness and longevity.

Keywords: marketing strategy, system of marketing management, competitiveness, strategic management, core competencies.

*УДК 311.3/4; 338.46**JEL C 15; L 8*

Сфера послуг під кутом статистики / Остапенко Я.О. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 14

Реформування економіки України вимагає нових механізмів управління та розвитку підприємств, окремих підрозділів економіки та економіки в цілому. Розвиток сфери послуг, яка дотепер залишається маловивченою, сприяє розвитку малого та середнього підприємництва, збільшенню робочих місць і зниженню безробіття, підвищенню рівня життя населення й ефективності виробництва. Дослідження зазначеної сфери для прийняття ефективних економічних та управлінських рішень доцільно здійснювати за допомогою статистичного інструментарію. Тому предметом дослідження є система статистичних методів і моделей. За мету дослідження обрано визначення тенденції розвитку сфери послуг, факторів впливу на розвиток сфери та дослідження перспектив її розвитку на майбутнє. Під час дослідження використовувались такі статистичні методи: спостереження і зіставлення, теоретичного узагальнення, групування, порівняння, показники структури, динаміки, прогнозування, для наочності відображення результатів дослідження використано графічний метод. Проведено статистичний аналіз підприємств сфери послуг як складника суб'єктів економічної діяльності, проаналізовано розміщення підприємств за регіонами, визначено структуру підприємств за видами наданих послуг. Проаналізовано обсяг наданих послуг у 2014 році за видами послуг і категорією споживачів, визначено динаміку наданих послуг за останні роки. Досліджено динаміку зовнішньої торгівлі послугами. Здійснено прогнозування реалізації послуг на найближчі роки. За результатами дослідження виявлено, що за сучасних умов господарювання сфера послуг є перспективною сферою розвитку економіки, яка за активної підтримки її розвитку державою сприятиме підвищенню ефективності національного господарства.

Ключові слова: сфера послуг, підприємства сфери послуг, статистичний аналіз сфери послуг, прогнозування розвитку сфери послуг.

*UDS 311.3/4; 338.46**JEL C 15; L 8*

The scope of services under the angle of statistics / Ostapenko Y.A. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 14

The reform of Ukraine's economy requires new governance arrangements and the development of enterprises, individual branches of the economy and the economy as a whole. The development of the service sector, which to date remains poorly understood, contributes to the development of small and medium enterprises, increase employment and reduce unemployment, increase living standards and production efficiency. The study indicated the scope for effective economic and administrative decisions is advantageously carried out with the help of statistical tools. Therefore, the subject of research is the system of statistical methods and models. The purpose of the study selected the definition of tendencies of development of sphere of services, factors influencing the development of research and its prospects for the future. During the study we used the following statistical methods: observation and comparison, theoretical generalization, grouping, comparisons, indicators of structure, dynamics, prediction, for clarity, display the results of the study used graphical method. Research conducted statistical analysis of service industries, as a component of economic activity, analyzed the establishment of enterprises, by regions, defines the structure of enterprises by type of services provided. Analyzed the volume of services rendered in 2014 based on service types and categories of consumers, defined the dynamics of services provided in recent years. Dynamics of foreign trade in services. It forecasts sales of services in the coming years. The results of the study revealed that in modern conditions of managing the service sector is a promising sphere of economic development, with the active support of its development state will increase the efficiency of the national economy.

Keywords: services, business services, statistical analysis services, forecasting of development of sphere of services.

УДК 332.122 (1-77).003.12
JEL R 20

Методика оцінки соціально-економічного розвитку сільських територій /
Алієва А.Ю. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 21

У статті теоретично обґрунтовано та розглянуто методику оцінки соціально-економічного розвитку сільських територій.

У процесі дослідження використовувалася низка таких методів: абстрактно-логічний (при узагальненні теоретичних і методичних засад соціально-економічного розвитку сільських територій); метод аналізу, синтезу та порівняння (для виявлення переваг кожного підходу оцінки розвитку сільських територій).

Дослідження розвитку сільських територій на регіональному рівні та його комплексна оцінка здійснюються за допомогою методичного забезпечення. Питання методики оцінки рівня розвитку сільських територій є важливою ланкою аналізу, адже без їх оцінки й аналізу неможливо запропонувати шляхи та заходи щодо її розвитку. Аналіз підходів українських і закордонних учених до вибору показників щодо оцінки розвитку сільських територій дає змогу виділити декілька підходів, зокрема: галузевий, інфраструктурний, соціально-економічний, соціо-економіко-екологічний і комплексний.

Запропоновано оцінку розвитку сільських територій здійснювати за чотирма напрямками: соціально-демографічний (відтворення населення); інфраструктурний (житлові умови, культура та мистецтво, освіта, торгівля, зв'язок); фінансово-економічний (доходи та витрати населення); природно-ресурсний (комплексна оцінка природного та ресурсного потенціалу сільських територій). Саме такий підхід дозволяє точніше оцінити рівень розвитку сільських територій порівняно з існуючими підходами та виявити можливості щодо їх розвитку.

Отримані результати можуть бути використані головами сільських рад для оцінки соціально-економічного розвитку сільських територій.

Ключові слова: сільські території, соціально-економічний розвиток, соціальна інфраструктура, природно-ресурсний потенціал, міжнародне співробітництво.

UDS: 332.122 (1-77).003.12
JEL R 20

Methodology of assessment of socio-economic development of rural areas /
Alieva A. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 21

Purpose. Theoretical substantiation and consideration of the methodology for assessing the socio-economic development of rural areas.

The methodology of research. In the research process used a variety of methods: abstract-logical (theoretical and methodological foundations of socio-economic development of rural areas); the method of analysis, synthesis and comparison (to identify the advantages of each approach to assess the development of rural areas).

The results of the study. Study of development of rural territories at regional level and its comprehensive evaluation is carried out with methodological support. The methods of assessing the level of development of rural areas is an important part of the analysis, because without their evaluation and analysis it is impossible to suggest ways and measures for its development. Analysis of the approaches of Ukrainian and foreign scientists to the choice of indicators to measure the development of rural areas makes it possible to distinguish several approaches, in particular, industry, infrastructure, socio-economic, socio-economic and environmental, and complex.

Scientific novelty of the research results. The proposed evaluation of rural development to implement in four areas: socio-demographic (population reproduction); infrastructure (housing, arts and culture, education, trade, communications); economic and financial (income and expenditures); natural resources (comprehensive assessment of natural and resource potential of rural territories). This approach allows you to more accurately assess the level of socio-economic development of rural areas in comparison with existing approaches and identify opportunities for their development.

The scope of the results. The obtained results can be used by the Chairpersons of the village councils to assess the socio-economic development of rural areas.

Key words: rural areas, socio-economic development, social infrastructure, natural resource potential, international cooperation.

УДК 330.3 313

JEL O 1; O 3

Можливості використання концепції національної інноваційної системи як базису для переходу до біоекономіки / Байдала В.В., Талавира М.П. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 25

Стаття присвячена надзвичайно актуальному питанню – формування науково-обґрунтованої концепції біоекономіки як інтегрованої моделі ресурсозберігаючої економіки на основі застосування інноваційних технологій. Метою статті є аналіз можливостей національних інноваційних систем щодо забезпечення трансформацій у напрямку біоекономіки. Проаналізовані різні моделі економічних систем, котрі забезпечують отримання того чи іншого економічного результату. Екологічноорієнтовані інноваційні системи визначаються як мережа інституцій, котрі стимулюють інновації, що зменшують вплив на навколишнє середовище та інтенсивність використання ресурсів до рівня, що відповідає потенційній ємності екологічної системи планети. Підкреслено, що для становлення біоекономіки важливим є ставлення суспільства до навколишнього середовища, технологічного прогресу та біопродукції. Для оцінки здатності національних інноваційних систем розвиватись у бік біоекономіки необхідно мати перелік параметрів, котрі вимірюють екологічну та ресурсну продуктивність виробництва і споживання, базу відповідних наукових, прикладних і суспільних знань, відповідні політичні реакції та біоекономічні можливості, базу природних активів, екологічний складник якості життя, загальну соціально-економічну структуру. Наголошено на потребі проведення емпіричних досліджень за даною системою параметрів, котре дасть змогу зрозуміти здатність національної інноваційної системи здійснити перехід до біоекономіки. Порівняння з аналогічними параметрами зарубіжних країн може виявити схожі паттерни, котрі простимулюють обмін досвідом, а виявлені розбіжності покажуть множину підходів до досягнення поставленої мети залежно від географічних, історичних, структурних, політичних і культурних умов. Національна інноваційна система України потребує, насамперед, проведення політики ресурсозбереження, переходу на поновлювані джерела енергії, включаючи біомасу, стимулювання суб'єктів господарювання до застосування ресурсоощадних, екологічно безпечних технологій, заснованих на використанні відновлюваних ресурсів.

Отже, дослідження особливостей національних інноваційних систем має важливе значення для трансформації в напрямку біоекономіки. Існуючі системи могли б поліпшити свою ефективність за допомогою короткострокової політики, вивчаючи досвід ефективніших у певних аспектах біоекономіки інноваційних систем, подібних за структурою, а також за допомогою довгострокової політики адаптації інноваційних систем. Такого роду структурні перетворення зрештою можуть також служити як моделі для переходу від менш розвиненої економіки до біоекономіки, заснованої на знаннях.

Ключові слова: біоекономіка, національна інноваційна система, інноваційна діяльність, біопродукція, навколишнє середовище, параметри національних інноваційних систем.

UDS 330.3 313

JEL O 1; O 3

To possibility of the use of conception of national innovative system as base for passing to bioeconomics / Viktoriia Baidala, Mykola Talavyrya // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 25

The article is devoted to the highly topical issue - the formation of the science-based bioeconomy concept as an integrated model of resource-saving economy through the using of innovative technologies. The main object of the paper is analysis of the possibilities of national innovation systems to transform towards the bioeconomy. Different models of economic systems which ensure obtaining a particular economic outcome are analyzed. Ecology-oriented innovation system is defined as a network of institutions that encourage innovation, reduce environmental impacts and resource use intensity to a level corresponding to the potential capacity of the ecological system of the planet. There is underlined that attitude of society to the environment, technological progress and bioproducts is important for the formation of bioeconomy.

To assess the ability of national innovation systems evolve towards bio-economy the scientists must have a list of parameters that measure the ecological and resource efficiency of production and consumption, the base of relevant scientific, practical and social knowledge, appropriate political response and bioeconomic possible, the base of natural assets, ecological component of life quality, the general socio-economic structure. There is stressed the empirical research based on the parameters of this system will make it possible to understand the ability of the national innovation system to switch to the bioeconomy. Comparison with similar parameters of foreign countries may reveal similar patterns that stimulate the exchange of experiences and the differences will show multiple approaches to achieve this goal, depending on geographical, historical, structural, political and cultural conditions. National innovation system of Ukraine needs, first of all, the policy of resource conservation, transition to renewable energy, including biomass, encouraging businesses to use resource-saving, environmentally friendly technologies based on the use of renewable resources.

So, the study of the characteristics of national innovation systems is essential to the transformation towards the bioeconomy. Existing systems could improve its efficiency by using short-term policy, learning experience more effective in certain aspects of innovative bioeconomy system, that are similar in structure, as well as by long-term policy of adaptation innovation systems. Such structural changes ultimately can also serve as models for the transition from less developed economy to the knowledge based bioeconomy.

Key words. The bioeconomy, national innovation system, innovation, bioproducts, the environment,

parameters of national innovation systems.

УДК 658.012.32

JEL D 24

Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємств туристичної індустрії / Вяткіна Т.Г. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 30

В умовах жорсткої конкурентної боротьби, стрімкого розвитку науково-технічного прогресу та нестабільності зовнішнього середовища суттєво ускладнюються процеси управління підприємством. Унаслідок цього змінюються технології та інструменти, за допомогою яких господарюючий суб'єкт може оцінювати поточний стан і розробляти дієві стратегії майбутнього розвитку. Одним із найважливіших таких інструментів є вибір методів оцінки ефективності, використання яких дають змогу провести оцінювання ефективності результатів не лише діяльності підприємства, а й умов для її здійснення, необхідних для стабільного розвитку підприємства. Адаптивне функціонування підприємства в значній мірі визначається тим, наскільки доцільно та результативно використовується в конкретних умовах ресурсний потенціал. Слід зазначити, що серед науковців до цього часу не склалося єдиної думки щодо визначення ресурсного потенціалу.

Туристична діяльність як головна форма рекреації належить до видів суспільної практики з яскраво вираженою ресурсною орієнтацією. Морські узбережжя з комфортними погодно-кліматичними умовами, гірські та приозерні ландшафти, мінеральні й термальні води, лікувальні грязі, пам'ятки історії та культури стали тим підґрунтям, на якому здавна базується активний відпочинок людини і сформувалася потужна галузь нематеріального виробництва - індустрія туризму. У поєднанні перелічених науково-практичних досліджень науковців залишаються відкритими питання формування прикладних аспектів оціночного механізму визначення ефективності ресурсного потенціалу підприємства. Економічна безпека діяльності підприємства забезпечується завдяки наявності в достатній кількості та відповідної якості ресурсів за умови їх ефективного використання. Ключовою проблемою неефективної діяльності більшості підприємств є брак єдиного підходу до відбору критеріїв оцінки, уніфікації інструментарію та формування послідовності дій при оцінці ресурсного потенціалу підприємства.

Переважає більшість дослідників зазначають, що ресурсний потенціал підприємства створює умови для виробництва продукції і ефективність його залежить від кількісного та якісного співвідношення його складових елементів. Ресурсний потенціал туристичного підприємства слід розглядати як потенційну можливість і здатність підприємства, використовуючи наявні ресурси, здійснювати виробничо-господарську діяльність завдяки реалізації стратегічних цілей і завдань. Оцінювання ресурсного потенціалу підприємства здійснюється з використанням комплексу аналітичних показників. Для проведення оцінювання ресурсного потенціалу використовують низку методів оцінювання, що дають змогу проводити аналіз цільового стану функціонування підприємства за складовими елементами ресурсного потенціалу.

Ключові слова: ресурсний потенціал, ефективність ресурсного потенціалу, організаційно-економічний механізм оцінки ресурсного потенціалу.

UDS 658.012.32

JEL D 24

Evaluation of effectiveness of resource potential in touristic industry / Viatkina T.G. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 30

In the conditions of hard competitive, rapid development of science and technology and environmental instability essentially complex processes management. As a result, changing technologies and tools by which the entity can assess the current situation and develop effective strategies for future development. One such tool is the most important choice of methods of performance evaluation, the use of which allow you to carry out evaluation of the effectiveness of the results not only of the company but also the conditions for its implementation required for the sustainable development of enterprises. After the successful operation of the business is largely determined by the extent appropriate and effectively used in a specific context resource potential. It should be noted that among scientists has not formed a consensus on the definition of resource potential. Tourist activity as a form of recreation, subordinated to social life with a distinct resource orientation. Sea coast with comfortable weather and climatic conditions, Lakeside and mountain landscapes, mineral and thermal waters, mud, historical and cultural monuments have become the foundation on which long based recreation of man and formed a powerful industry production of intangible tourism industry.

Combined these scientific studies scholars remain open questions applied aspects of formation evaluation mechanism for determining the efficiency of resource potential of the company. The economic security of the company is ensured by the presence of a sufficient quantity and adequate quality of resources subject to effective use. The key problem of an ineffective most enterprises is the lack of a common approach to the selection of evaluation criteria, tools and forming action sequences when assessing resource potential of the company. The vast majority of researchers report that the resource potential of the company creates conditions for production, and its effectiveness depends on the quantity and quality ratio of its components. In our view the resource potential of tourism enterprises to be regarded as the potential and ability of companies to use existing resources to carry out production and business activities through the implementation of strategic goals and objectives.

Keywords. Resources, efficiency of resources, mechanism design to evaluate resource potential.

УДК 336.76

JEL E 200

Формування ринкового розподілу доходів та його соціально-економічні наслідки в Україні / Дучинська Н.І. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 36

Предметом дослідження статті є з'ясування напрямків формування ринкового розподілу доходів у вітчизняній економіці, виявлення динаміки доходів і витрат домогосподарств протягом останніх років.

Розглянуто основні напрямки розподілу доходів у ринковій економіці. Надана увага факторному розподілу доходів. Проаналізовані проблеми ринкового розподілу доходів в Україні та досліджено їх основні наслідки. Піднято питання соціальної справедливості. Наголошено на потребі втручання держави у формування соціальної відповідальності бізнесу при справедливому розподілі доходів.

У процесі дослідження використовується порівняльний, статистичний аналіз макроекономічних показників, що характеризують сукупні доходи і витрати домогосподарств України впродовж останніх п'яти років (2010–2014 рр.). З'ясовано, що зазначені показники не зазнали суттєвих змін. Основною формою доходів залишається заробітна плата, а вагомою статтею витрат є видатки на споживчі товари, що становлять більшу половину в структурі витрат домашніх господарств. Доходи від власності не набули значної питомої ваги в структурі доходів. Існує проблема перетворення заощаджень у продуктивні інвестиції, що пов'язано з низкою проблем мікротамакрорівнів і потребує загальнодержавного розв'язання.

Негативна тенденція спостерігається в динаміці реального наявного доходу на одну особу, який суттєво скоротився в цілому по Україні, найбільше – у Донецькій і Луганській областях, де відбуваються військові дії.

Зроблено висновок, що якість розподілу доходів і якість життя домашніх господарств перебувають у тісній взаємозалежності, тому розв'язанню цих проблем необхідно надати належну увагу на загальнодержавному та регіональному рівнях.

Ключові слова: розподіл доходів, факторний розподіл доходів, соціальна справедливість, соціальна відповідальність, бізнес, диференціація доходів, домашні господарства.

UDS 336.76

JEL E 200

Formation of income`s market distribution and its socio-economic impact in Ukraine / Nina Duchynska // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 36

The subject of the article is studying of the formation of income distribution`s market trends amid national economy, identification of income and household expenditures` dynamics in recent years.

The main trends of income distribution in a market economy are examined in the article. Factor income distribution is discussed in the article. The problems of market distribution of income in Ukraine and their main implications are analyzed in the article. The issue of social equity is raised. The necessity of state intervention in the formation of social responsibility in the equitable distribution of income is stressed.

In terms of study comparative, statistical analysis of macroeconomic indicators which define aggregate income and expenditures of the households Ukraine over the past five years (2010-2014) were used. It was found out that these indices did not significantly change. The main form of income is wages. The major expenditure article is consumption expenditures which constitute more than half of households` consumption structure. Property income does not take a significant share in the income structure. There is a problem of converting savings into productive investments due to a number of micro- and macro-level problems. The issue needs nationwide decisionmaking. The negative trend is observed in the dynamics of real disposable income per capita. It has significantly decreased in Ukraine in general, especially in the Donetsk and Lugansk regions, whereas military action. It is concluded that the quality of income distribution and quality of life of households are closely interconnected so solving of these problems should be under close attention at the national and regional levels.

Keywords: income distribution, factor income distribution, social equity, business` social responsibility, income differentiation, households.

УДК 332.28

JEL Q 15

Оренда землі в системі аграрних відносин / Кирилюк І.М. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 40

У статті розглядаються питання оренди землі в системі аграрних відносин завдяки з'ясуванню основних закономірностей функціонування орендних відносин і розробленню теоретичних і концептуальних засад ефективного державного регулювання землекористування в сільському господарстві. Для поглиблення аналізу відносин оренди землі в сільському господарстві досліджено відмінності між масштабами землекористування, що максимізують доходи власника землі, і тими, що відповідають найбільшій суспільній ефективності землекористування. Визначено напрям державного регулювання оренди землі в сільському господарстві – сприяння наближенню масштабів землекористування до оптимальних з точки зору мінімізації суспільних витрат виробництва, а не тих, що дозволяють максимізувати рентні доходи землевласника. Узагальнено систему функцій, рівень суспільної ефективності яких залежить від досконалості орендних відносин, і, відповідно, критерії оцінки раціональної організації відносин оренди землі в сільському господарстві.

Зроблено припущення, що вибір власника землі стає оптимальним за меншого масштабу сільськогосподарського підприємства, порівняно з оптимальним масштабом для суспільства. Ця теза пояснюється тим, що серед втрат власника домінують такі чинники зниження ренти, як зростання ринкової сили орендарів, що отримують кращі можливості координації своєї позиції із зростанням масштабів окремого землекористування і зменшення їх кількості. Проте ці чинники скорочення доходів землевласника не пов'язані зі зниженням продуктивності застосування ресурсів у сільському господарстві, тому доцільно допустити, що масштаби землекористування, які є оптимальними для землевласника, будуть замалими, щоб максимізувати суспільну ефективність використання землі.

Ключові слова: оренда землі, орендні відносини, орендар, орендодавець, оптимальні масштаби землекористування.

UDS 332.28

JEL Q 15

Land tenancy in the system of agrarian relation / Kirilyuk I.N. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 40

The article deals with the land lease system of agrarian relations by clarifying the basic laws of functioning and development of lease relations theoretical and conceptual bases of effective state regulation of land use in agriculture. To deepen the analysis of land leasing relations in agriculture investigated the differences between the scale of land use, land owners maximize revenues and those most socially responsible land use efficiency. The directions of state regulation of land lease in agriculture - promoting convergence to the optimal extent of land use in terms of minimizing the social costs of production, instead of allowing the landowner to maximize rental income. Overview system functions, level of social efficiency which depends on the perfection of leasing relations and, accordingly, the criteria for evaluating the rational organization of land lease relations in agriculture.

The above requires an appeal to the tools and methodology of institutionalism to clarify all aspects of the impact land lease and business forms (institutions), in which it is implemented to address the social problems associated with the functioning of agriculture. Also set out in Article theoretical models suggest that the general public and harmonization of private interests in land use and agricultural production approximation to optimal in terms of minimizing social costs, scale model of land use requires state intervention in the evolution of forms of land lease contract.

Overview system functions, level of social efficiency which depends on the perfection of leasing relations and, accordingly, the criteria for evaluating the rational organization of land lease relations in agriculture.

Keywords: lease of earth, leasing relations, leaseholder, lessor, optimal scales of land-tenure.

УДК 351.824.1:338.45:621

JEL L 59

Аналіз форм і методів державного регулювання у сфері машинобудування / Мягкова О.В. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 46

Предметом дослідження є теоретичні положення, науково-методичні підходи та практичні рекомендації щодо аналізу форм і методів державного регулювання у сфері машинобудування. Метою статті є розгляд та аналіз головних теоретичних положень щодо форм і методів державного регулювання у сфері машинобудування. Теоретичною та методологічною основою дослідження стали наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних учених-економістів з проблем державного регулювання промисловості України. У процесі дослідження використано такі загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: монографічний, аналізу, синтезу, індукції та дедукції, класифікаційно-аналітичний. Сучасна стратегія соціально-економічного розвитку орієнтується на посилення регулювальних, а не управлінських функцій держави. Держава через метод державного регулювання повинна впливати на машинобудівний ринок країни, підтримувати його, стримувати негативні тенденції через систему оподаткування, кредитну, інвестиційну політику, не втручаючись безпосередньо у діяльність підприємств. У статті розглянуто основні теоретичні підходи щодо форм і методів державного регулювання у сфері машинобудування. Враховуючи здобутки вчених, запропоновано визначення методу державного регулювання у сфері машинобудування. Визначені основні напрями конкурентної політики держави у сфері машинобудування України, серед них: стимулювання підприємств за допомогою надання податкових пільг, довгострокових кредитів, позичок, залучення національних та іноземних інвестицій для розвитку машинобудування.

Висвітлено організаційні заходи, що є однією з форм регулювальної діяльності. Ці заходи здійснюються систематично, постійно й спрямовані на забезпечення чіткої та ефективної роботи відповідних регулювальних систем, вони не пов'язані з виданням правових актів і здійсненням юридично значущих дій, не породжують, не змінюють і не припиняють адміністративних правовідносин. Різноманітність конкретних форм здійснення організаційних заходів визначається сферою та міжгалузевим характером машинобудування.

Ключові слова: машинобудування, форми й методи державного регулювання, організаційні заходи, регуляторна діяльність.

UDS 351.824.1:338.45:621

JEL L 59

The analysis of the forms and methods of state regulation in the sphere of mechanical engineering / Myagkova O.V. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 46

The subject of research is theoretical concepts, scientific and methodological approaches and practical advices to analysis of the forms and methods of state regulation in the field of mechanical engineering. The aim of the article is a review and analysis of major theoretical positions regarding the forms and methods of state regulation in the field of engineering. Theoretical and methodological basis of research are scientific works of leading domestic and foreign scientists and economists to the issues of state regulation of the industry of Ukraine. In the research process used such General scientific and special research methods: monographic, analysis, synthesis, induction and deduction, classification and analytical. Modern strategy of social and economic development focuses on strengthening regulatory and not managerial functions of the state. The state, through a method of state regulation should affect machine-building market in the country, to support him, to restrain negative tendencies through the system of taxation, credit, investment policy of not interfering directly in the activities of enterprises.

The article discusses basic theoretical approaches are considered in relation to forms and methods of the state adjusting in the field of engineering. Taking into account achievements of scientists determination of method of the state adjusting is offered in the sphere of engineering. The basic directions of competition policy of the state are certain in the sphere of engineering. The main directions of the competitive policy of the state in the field of mechanical engineering in Ukraine: stimulating enterprises through tax exemptions, long term loans, loans, attracting national and foreign investments for the development of engineering.

Key words: engineering, forms and methods of state regulation, institutional arrangements, regulatory activity.

УДК 332.142.4

JEL R 22; R 58

Проблеми підвищення інвестиційної привабливості туристичної галузі Черкаської області / Скрипник Л.В. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 52

У статті розглянуто основні питання підвищення інвестиційної привабливості туристичної галузі Черкаської області, визначено напрямки діяльності з поліпшення інвестиційного клімату регіону, зменшення інвестиційних ризиків.

Предмет дослідження – інвестиційна привабливість туристичної галузі Черкаської області як характеристика, що дає змогу інвестору сформувати уявлення про стан об'єкта вкладання коштів, забезпечує надійність майбутніх інвестицій і впевненість в отриманні очікуваних результатів від їх використання.

Метою даної статті є визначення основних шляхів і засобів підвищення інвестиційної привабливості туристичної галузі Черкаської області на рівні формування відповідної нормативно-правової бази та формування позитивного інвестиційного іміджу Черкаської області.

Виконання поставлених завдань можливе з використанням методики створення регіональних брендів і практичного їх використання. Брендінг території може мати дві направленості: у середину країни і орієнтуватися за її межі, тобто сусідів і великі геополітичні структури. Автор визначає, що постає гостра потреба сформувати виразний образ Черкащини для реклами регіону як привабливого для українських і закордонних інвесторів. Створення концепції бренду «Черкащина туристична», маркетингового плану його просування, розрахунок економічного ефекту від проведення конкретних фестивальних заходів постають важливими проблемами в розвитку регіональної економіки, поліпшення бізнес-клімату й залучення інвестицій.

Основними результатами проведеного дослідження є визначення таких напрямків поліпшення інвестиційної привабливості туристичної галузі Черкаської області, як модернізація та створення нової туристичної інфраструктури, поліпшення системи підготовки туристичних кадрів, підтримка державними органами влади інноваційних проектів у галузі туризму. Сферою застосування отриманих результатів є розвиток регіональної економіки Черкаської області.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість, інвестиційні ризики, туристичний потенціал, туристична привабливість.

UDS 332.142.4

JEL R 22; R 58

The problems of increasing of investment attractiveness of tourism industry in Cherkassy region / Skrypnyk L.V. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 52

The article deals with the main problems and prospects of the investment attractiveness of the tourism industry of Cherkassy region, defines activities to improve the investment climate in the region, reducing investment risks.

Subject of investigation - the investment attractiveness of the tourism industry of Cherkassy region as a characteristic that allows the investor to form an idea of the state of the object of investing, ensures the reliability of future investments and confidence in getting the expected results from their use.

The purpose of this article is to determine basic ways and means of improving the investment attractiveness of the tourism industry of Cherkassy region at forming appropriate regulatory framework and creating a positive investment image of Cherkassy region.

This problem can be solved using the technique of creating regional brands and their practical use. The author determines that there is an urgent need to form a clear image of Cherkassy region to advertise the region as attractive for Ukrainian and foreign investors.

The main results of the study is determination of trends of improvement of investment attractiveness of the Cherkassy region tourism industry as: the modernization and creation of new tourism infrastructure, improving training of tourism personnel, public authorities supports for innovative projects in the field of tourism. The scope of the results is the development of the regional economy Cherkassy region.

Keywords: investment potential, investment attractiveness, investment risk, tourism potential, tourism attractiveness.

UDC 330.3 313: 662.767.2

JEL Q 01; Q 16; Q 2

Biorefinery role in the bioenergy production / Mykola Talavyrya, Valeriya Lymar // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 55

The article is devoted to the urgent scientific problem concerned defining biorefinery role in the bioenergy production. Last twenty years biotechnology has provided an engine for sustainable manufacturing and for the development of innovative goods and services. The commercial application of biotechnologies could lead to the bio-economy development, where a real share of economic results is partly dependent on the use of biological materials. The economic and environmental advantages of biotechnology have created a growing interest in the bio-economy in countries all over the world. But for the bio-economy to succeed, global challenges will need to be addressed. Innovative policy base, strategic thinking by both governments and entrepreneurs will be needed to meet these challenges.

The subject of the investigation is the biorefinery concept and its elements. The main aim of the article is to define biorefinery role in the bioenergy production. In the paper the descriptive analysis, supported by the quantitative analysis is applied.

During investigating it is concluded that the importance of biorefinery in a successful bioenergy research policy has been acknowledged by the establishment of a specific Bioenergy Task 42 on biorefineries, co-producing transportation fuels, power, heat, added-value chemicals and materials from biomass.

It is defined these biorefinery systems: “Lignocelluloses’ Feedstock Biorefinery», using “nature-dry» raw material such as cellulose-containing biomass and wastes; “Whole Crop Biorefinery», using raw materials, such as cereals or maize; “Green Biorefineries», using “nature-wet» biomasses, such as: green grass, alfalfa, clover, or immature cereals; “Two Platform Concept Biorefinery», including the sugar and the syngas platforms.

Key words: bioeconomy, biorefinery concept, bioenergy production, bio-based products, International Energy Agency (IEA).

UDC 631.339.658

JEL R 11

Mechanism and advantages of competitiveness agricultural enterprises / Reznik N.P. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 59

Theoretical, methodological and practical aspects of providing of the competitiveness agricultural enterprises are researched in the thesis. The theoretical foundations of the research of competitive relations in the agricultural sector are demonstrated. Methodical aspects of the competitiveness of farms and their products assessing are considered. The features of the demonstration of competitive relations with agricultural enterprises are revealed. The processes occurring in the competitive environment in certain segments of agrifood market are established. The proposals on institutional providing of the competitiveness of agricultural enterprises due to the development of integration relations in the agricultural production, government regulation of competitive relations in the agricultural sector, the improvement of intercompany relations in the agricultural enterprises are formulated.

Key words: competitiveness, agricultural enterprise, agricultural products, competitive environment, competitive strategy, innovation, investment, integration relations, government regulation

УДК 882.3

JEL G 320

Теоретико-методичні аспекти аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання / Бержанір І.А. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 68

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади аудиту фінансової звітності підприємств.

Метою дослідження є обґрунтування процесу та методики виконання аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання різних форм власності та видів діяльності відповідно до чинних вимог, що надасть змогу забезпечити управлінський апарат підприємства інформацією для прийняття виважених економічних рішень.

Методологічною основою дослідження є фундаментальні основи економічної теорії, законодавчі та нормативні акти України з питань аудиту фінансової звітності підприємств, теоретичні та науково-практичні дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців із проблем теорії та практики здійснення аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання. У процесі дослідження використано монографічний, абстрактно-логічний підхід до вивчення теоретичних і практичних проблем аудиту фінансової звітності підприємств; порівняння, аналізу й синтезу – при вивченні думок учених щодо використання методів аудиту фінансової звітності підприємств; групування та порівняння – для визначення процедур, які необхідні для здійснення аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання; структурний і системний методи – для розробки основних напрямів формування збалансованої системи аудиту фінансової звітності підприємств; діалектичний – при узагальненні матеріалів та обґрунтуванні теоретичних результатів дослідження.

У статті узагальнено основні вимоги до проведення аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання, розглянуто організацію та методику його проведення, що дозволить уникати появи істотних помилок і реальніше оцінювати фінансово-майновий стан підприємства.

Практична значущість роботи полягає в обґрунтуванні методичних підходів до здійснення аудиту фінансової звітності підприємств, що дозволяють своєчасно виявити необхідність зміни пріоритетів в управлінні підприємством.

Ключові слова: аудит, фінансова звітність, фінансовий стан, бухгалтерський облік, планування, методи аудиту.

UDS 882.3

JEL G 320

Theoretical and methodological aspects of audit of financial statements of business entities / Berzhanir I.A. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 68

The subject of research is theoretical and methodological foundations of audit of financial statements of business entities.

The study aims to study the process and methods of implementing audit of financial statements of business entities of different forms of ownership and activities in accordance with applicable requirements that will provide an opportunity to provide administrative apparatus of the company with information to make balanced economic decisions.

The methodological basis of the study is the fundamentals of economic theory, laws and regulations of Ukraine for auditing financial statements of companies, theoretical, scientific and practical research of national and foreign scholars on theoretical and practical problems of audit of financial statements of entities. During the research monographic, abstract and logical approach to the study of theoretical and practical problems of auditing financial statements of companies; comparison, analysis and synthesis – in studying opinions of scientists on the use of methods of auditing financial statements of companies; grouping and comparing – to determine procedures necessary for auditing financial statements of entities; structural and systemic methods – to develop the main directions of forming a balanced system of auditing financial statements of companies; dialectic method – in the compilation of materials and grounding of theoretical research results were used.

The article summarizes the main requirements for auditing financial statements of business entities, the organization and methodology of its realization are discussed which will avoid the emergence of significant errors and have more real estimation of the financial and property status of a company.

The practical significance of the article lies in substantiating methodological approaches to auditing of financial statements of companies that enable to have the timely detection necessary to change priorities in enterprise management.

Keywords: audit, financial reporting, financial condition, accounting, planning, audit methods.

УДК 65.011.1.:658.14.(477)
JEL F 14; O 33

Основні аспекти бюджетування та принципи його побудови на підприємствах / Митяй О.В. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 72

У статті розглянуто й обґрунтовано трактування поняття «бюджетування» як технології ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання, систематизовано та вдосконалено принципи побудови системи бюджетування, що забезпечують якість процесу бюджетування на вітчизняних підприємствах за сучасних умов господарювання.

Викладені у статті положення є важливим підґрунтям для з'ясування проблемних прикладних питань щодо впровадження бюджетування вітчизняними суб'єктами господарювання. Проведене дослідження дозволило систематизувати та виокремити основні підходи до трактування поняття «бюджетування», а також визначити термін «бюджетування» як технологію планування системи взаємопов'язаних бюджетів підприємства та його структурних підрозділів на майбутнє здійснення обліку й аналізу відхилень від бюджетних показників, а також контролю за їх виконанням з метою досягнення оптимального співвідношення доходів і витрат підприємства та підвищення фінансової обґрунтованості прийняття управлінських рішень.

Бюджетуванню як елементу управління діяльністю підприємств притаманні певні принципи, що були систематизовані й удосконалені за рахунок виділення нового принципу інформаційної безпеки. Кваліфіковане визначення та чітке дотримання принципів бюджетування сприяє ефективному функціонуванню підприємства, раціональному використанню ресурсів і запобігає впливу негативних чинників на результати його діяльності.

Ключові слова: бюджетування, технологія планування, бюджети, принципи бюджетування, інформаційна безпека.

UDS 65.011.1.:658.14.(477)
JEL F 14; O 33

Basic aspects of budgeting and principles of his construction are on enterprises / Mityay O.V. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 72

In the article interpretation of concept «budgeting» is considered and reasonable as technologies of effective management of subjects of menage activity, principles of construction are systematized and improved systems of budgeting, that provide quality of process of budgeting on domestic enterprises at the modern terms of menage.

The provisions expounded in the article are important soil for the decision of the problem applied questions in relation to introduction of budgeting of menage home subjects. Undertaken a study allowed to systematize and distinguish the basic going near interpretation of concept «budgeting», and also to define a term «budgeting» as technology of planning of the system of interconnected budgets of enterprise and him structural subdividing into the future period of time, realization of account and analysis of deviations from budgetary indexes, and also control after their implementation with the aim of achievement of optimal correlation of profits and charges of enterprise and increase of financial validity of acceptance of administrative decisions.

To budgeting as custom of enterprises activity control inherent certain principles that were systematized and improved due to the selection of new principle of informative safety. Skilled determination and clear observance of principles of budgeting assist the effective functioning of enterprise, rational use of resources and prevents influence of negative factors on the results of his activity.

Keywords: budgeting, planning technology, budgets, principles of budgeting, informative safety.

УДК 342.55+352 (477)
JEL H79

Значення форм прямої демократії в розвитку місцевого самоврядування / Кара-Казарян С.А. // Сучасні питання економіки і права. – 2015. – № 1. – С. 80

Предметом дослідження є форми прямої демократії в розвитку місцевого самоврядування. Метою даного дослідження є розгляд сутності та особливостей форм прямої демократії в місцевому самоврядуванні, огляд сучасного стану та перспектив розвитку.

Для отримання обґрунтованих висновків у процесі роботи було застосовано метод науково-теоретичного аналізу, системно-структурний метод; діалектичний метод дозволив вивчити проблеми місцевого самоврядування в єдності соціального змісту та юридичної форми.

У розвідці розглянуті теоретичні й практичні проблеми, пов'язані з розвитком в Україні форм прямої демократії, здійснено дослідження прямих форм місцевого самоврядування як необхідного елемента демократичної держави, виявлені фактори, що негативно впливають на реалізацію демократичного потенціалу місцевого самоврядування, доведена доцільність удосконалення інститутів прямої демократії місцевого самоврядування, представлені напрямки трансформації окремих форм участі населення в здійсненні місцевого самоврядування.

Сформульовані висновки і пропозиції можуть бути використані в законотворчій діяльності державних і муніципальних органів влади, у науковій і навчальній літературі. Отже, у статті з'ясовано значення форм прямої демократії в розвитку місцевого самоврядування та окреслено перспективи подальшого розвитку.

Ключові слова: місцеве самоврядування, територіальна громада, форми прямої демократії, Європейська хартія місцевого самоврядування, децентралізація.

UDS 342.55+352 (477)
JEL H79

The importance of forms of direct democracy in local self-government development / Kara-Kazaryan S.A. // Modern issues of economics and law. – 2015. – № 1. – P. 80

Subject of research are forms of direct democracy in local government development. The aim of this study is to examine the nature and features of forms of direct democracy in local government review of current status and development prospects.

To obtain valid conclusions in the process was the method of scientific theoretical analysis, system-structural method, the dialectical method allowed us to study the problems of local government in the unity of social content and legal form.

The study examined the theoretical and practical problems related to the development in Ukraine of forms of direct democracy, carried out research of direct forms of local self-government as an essential element of a democratic state, identified factors that negatively affect the realization of the democratic potential of local government, proved the feasibility of improving the institutions of direct democracy local self-government, the directions of transformation of individual forms of public participation in local government.

The conclusions and suggestions can be used in law-making activities of state and municipal authorities, scientific and educational literature. So, the article clarified the importance of forms of direct democracy in local government development and outlined the prospects for further development.

Keywords: local government, territorial community, forms of direct democracy, the European Charter of local self-government, decentralization